Memo

Beantwoording vragen naar aanleiding van voorstellen kapitaalverstrekking Meerlanden en Alliander.

Aan : Griffie
Kopie aan : S. Frijlink, P. Tiemens, wethouder Ter Hark
Behandeld door: Edwin van den Kommer / Ron Prins
Datum : 1 oktober 2021
Zaaknummer :

1. Aanleiding

Naar aanleiding van de voorstellen tot kapitaalverstrekking aan Meerlanden en Alliander heeft de agendacommissie de auditcommissie verzocht een reactie op de voorstellen te geven. De leden Berg, Van Herwaarden en Knapp hebben na lezing van de voorstellen een aantal vragen gesteld die hieronder worden beantwoord.

2. Achtergrond

Vragen commissielid Van Herwaarden
Ten eerste of de gevraagde € 8 mln, die in principe permanent ter beschikking gesteld wordt en dus ook door Noordwijk permanent gefinancierd moet worden, niet ten laste gaat komen van de eigen Noordwijkse investeringsambities in de komende 10-20 jaar. De perspectiefnota 2022 heeft terzake nog geen compleet beeld geschetst. Daarbij is van belang dat de gemeente een zekere strategische reserve investeringscapaciteit in stand houdt voor onvoorziene grootschalige projecten / kansen.

Antwoord: De kapitaalverstrekking zal gefinancierd worden met externe middelen (schulden). Het is niet zo dat er een bijdrage uit een reserve wordt gedaan. In die zin heeft het dus geen nadelig effect op investeringsambities waarvan de kapitaallasten op de begroting gebracht worden eventueel gedekt door een bijdrage uit een reserve. Wel is het zo dat de kapitaalverstrekking een extra renteopbrengst dan wel dividend oplevert waardoor weer extra investeringen gedaan kunnen worden. Alleen betekent het aantrekken van externe middelen wel dat de schuldquote stijgt. Het effect daarvan is niet zodanig dat dit de investeringsambities die in de Perspectiefnota 2022 zijn opgenomen, belemmert.

Hiermee samenhangend is de vraag welk effect participatie in beide projecten heeft op de Noordwijkse financieringskosten. Alliander versterkt zijn kapitaal (en daarmee zijn balans) om de rente op toekomstige leningen voldoende laag te houden. Veel aandacht is besteed aan een analyse waaruit moet blijken dat de gevraagde vorm voor Alliander de beste is. Maar waarom zou die vorm voor Noordwijk ook de beste zijn? Verplaatst men het eigen probleem niet naar ons? Dat is nog onvoldoende duidelijk. Blijkens het raadsvoorstel worden onze eigen ratio's negatief beïnvloed, waarbij we buiten de voorkeurszone voor de balansratio's gaan komen.

Antwoord: De vorm waarin de kapitaalverstrekking plaatst vindt is tot stand gekomen in overleg tussen Alliander en de grootaandeelhouders. De gemeente Noordwijk heeft hier geen invloed op. Voor Alliander geldt dat de verslechtering van de financiële ratio's direct gevolgen heeft voor de tarieven waartegen zij

kan lenen op de kapitaalmarkt. Voor gemeenten geldt dat de financiële ratio's voor het aangaan van leningen nog niet worden meegewogen.

Vragen commissielid Berg
1. Waar spreken wij over. Alliander of Liander? Voor zover ik weet zijn dit twee aparte rechtspersonen. De een voor de infrastructuur (netwerkbedrijf) en de ander voor de levering (netbeheerder). Uit de jaarrekening blijkt een belang in Liander. Niet in Alliander. Hoe verhouden deze twee bedrijven zich tot elkaar?

Antwoord: De gemeente Noordwijk is aandeelhouder van Alliander. Liander is onderdeel van Alliander. In het overzicht Verbonden partijen staat ten onrechte Liander genoemd.

2. In het raadsvoorstel wordt op pag. 2/4 een dividend genoemd van E 598.000,- voor 2020. Op pag. 3/4 een dividend van E 598.430,- evenwel voor 2021. In de jaarrekening 2020 GMN wordt een dividend genoemd van E 839.825,- vanuit Liander. Niet Alliander. Waar komen de verschillen vandaan?

Antwoord: Wij ontvangen dividend van Alliander. Het verschil tussen de genoemde bedragen betreft de teruggave dividendbelasting. Het dividend wordt netto uitgekeerd, daarna wordt de dividendbelasting bij de belastingdienst teruggevraagd omdat de gemeente deze belasting niet verschuldigd is.

3. De tijd waarbinnen beslist moet worden is (te) kort. Iedere 2 jaar publiceert elke regionale netbeheerder, incasu Liander, een investeringsplan. Is er door Alliander naast de achtergrondinformatie ook een apart door een accountant gevalideerd investeringsplan met begroting beschikbaar gesteld?

Antwoord: De kapitaalverstrekking heeft tot doel de balanspositie te versterken (de verhouding tussen eigen vermogen en vreemd vermogen). Daarmee is het mogelijk om voor de komende jaren tegen redelijke tarieven op de kapitaalmarkt leningen af te sluiten. Er is geen directe koppeling met het investeringsplan. Er is geen investeringsplan bijgevoegd.

4. Alliander vraagt om een reverse (niet zoals genoemd in kop raadsvoorstel/besluit reserve) converteerbare hybride obligatielening. Dit betekent dat de lening naar inzicht van Alliander waarschijnlijk na looptijd 10 jaar wordt omgezet in aandelen. De lening is achtergesteld (hybride). Welk soort aandelen worden alsdan door Alliander geleverd?

Antwoord: In de letter of Comfort van KPMG staat dat het gaat om aandelen van gewone klasse.

5. Het risico voor de gemeente ligt met name op het moment dat de lening wordt omgezet in aandelen. De eigen lening van de gemeente wordt permanent. De vraag is tegen welk rentepercentage alsdan. Kan de gemeente haar eigen lening voor langere tijd vastleggen tegen b.v. 30 jaar tegen 0.80% (BNG).

Antwoord: Voor de dekking van investering hanteert de gemeente Noordwijk het systeem van totaalfinanciering. Dat wil zeggen dat er niet voor afzonderlijke investeringen leningen afgesloten worden, maar dat dit in het kader van de totale financieringsbehoefte wordt bekeken. Of het aantrekkelijk is om een lening met een langere looptijd af te sluiten zal hierin worden meegenomen.

6. In de beleggingswereld wordt geld lenen om aandelen te kopen afgeraden. In dit geval koopt de gemeente op termijn aandelen met geleend geld. Er is na afloop van de eerste rentevast periode een renterisico. De lening aan Alliander loopt in principe 60 jaar (pag. 52/60). Kan er in de presentatie nader uitleg gegeven worden specifiek over de voor- en nadelen voor zowel Alliander als de gemeente tussen de financieringsvorm B uitgifte gewone aandelen en G voorgestelde hybride lening (Achtergrondinformatie pag. 42,44 en 49/60).

Antwoord: Alliander is in overleg met de grootaandeelhouders tot het nu voorliggende voorstel gekomen. De nu voorgestelde reverse converteerbare hybride obligatielening kent in geringe mate een hoger risico

ten opzicht van de uitgifte van aandelen. Hier staat een hogere vergoeding (de renteopslag van 1,975%) tegenover. Een voorstel voor uitgifte van aandelen ligt echter niet voor.

7. Bestuurlijk kader. Raadsvoorstel pag. 4/4. Hier wordt abusievelijk gesproken over Meerlanden?

Antwoord: Dat is een vergissing.

8. In de achtergrondinformatie wordt gesproken over een zorgvuldig en intensief doorlopen proces met het GAO (pag. 11/60). Op welke datum is de gemeente Noordwijk voor het eerst hierbij betrokken of geïnformeerd?

Antwoord: In het najaar van 2020 heeft Alliander met de grootaandeelhouders gesproken over versterken van de kapitaalstructuur. Op de aandeelhoudersvergadering van 7 april is aangeven dat er een concreet verzoek aan de aandeelhouders zou worden gedaan. Dit verzoek is op 31 mei 2021 verstuurd.

9. Raadsvoorstel pag. 3/4. Er wordt geschreven: “Hieruit komt de verwachting dat het verstrekken van een lening aan Alliander een voordeel voor de gemeente oplevert.” Uit welke tekstdelen uit de Letter of Comfort KPMG maakt u dat op?

Antwoord: Dit komt uit de berekening van KPMG waarin de verwachting is dat de baten (rentevergoeding / dividend) hoger is dan de rentelasten. Daarnaast zal bij niet deelname het dividend over de aandelen naar verwachting dalen.

Vragen commissielid Knapp
Geachte collegea,
Hierbij in het kort mijn bijdrage over het vergroten van het aandelenbelang van de gemeente Noordwijk in de Meerlanden van 1,3% naar 12,6 % als gevolg van de kapitaal injectie
De Meerlanden BV kent uitsluitend gemeentelijke aandeelhouders. Door vergroting van het aandelenbelang versterkt Noordwijk zijn positie om te bevorderen dat Meerlanden daadwerkelijk invulling geeft aan haar positie als regionaal circulair bedrijf.
De Meerlanden heeft zich gecommitteerd aan ons Grondsstoffenbeleidsplan 2021 - 2025, waarvan - kernachtig weergegeven- de doelstelling is te komen tot minder restafval, meer recyclebare zuivere grondstoffen en beheersbare kosten.
De Meerlanden keert een relatief hoog jaarlijks dividend uit in de range van 5 tot 7 procent. Deze winst wordt UITSLUITEND behaald op het ingezamelde bedrijfsafval en dus niet op afval afkomstig van onze huishoudens.
Een van de recyclebare grondstoffen is het GFT, dat thans hoogwaardig via de vergistingsinstallatie bij Meerlanden wordt verwerkt.
Hier ligt een financieel risico!!
Ons GFT wordt ingezameld door de GR VAB, die het GFT contractueel aanbiedt bij Meerlanden. Noordwijk moet zich dus blijven inzetten dat het VAB het GFT blijft aanbieden aan Meerlanden. Dat kan eenvoudig zeker worden gesteld via inbesteding.

Het lijkt een rendabele investering, omdat het bedrijf gelet op de historische winstcijfers in waarde toeneemt en er ook nog dividend wordt genoten. De waarde, neem ik aan ,wordt op de balans verantwoord en de onttrekking vermindert door de inflatie. Nog even toetsen bij onze ondersteuners of deze redenering klopt.

Antwoord: De kapitaalverstrekking komt inderdaad op de balans, te weten onder de financiële vaste activa. De verstrekte gelden worden gefinancierd met externe middelen (schulden). Het is niet zo dat er een bijdrage uit een reserve wordt gedaan.